

Eerste hulp bij ongedierte

Hoewel deze regelgeving al enige jaren onderweg is, reageren vooral gemeenten, aannemers en projectontwikkelaars vaak alsof ze door een (beschermd!) adder gebeten zijn.

Natuurbeschermers zouden Tunesische hagedissen inzetten om bouwplannen te torpederen. Bewoners zien ineens overal beesten opduiken die geschikt zijn om een bouwplan achter hun achtertuin tegen te houden. Dat kan soms beslist een legitiem middel zijn, maar vaak is dat niet meer dan gelegenheidsinstrument. Wat te denken van de winkeliersvereniging die onlangs de vestiging van een winkelcentrum in de polder bij Alkmaar probeerde te blokkeren met de rugstreepad. Andersom blijken (lokale) natuurbeschermers al jaren op de hoogte van de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten op een geplande bouwlocatie, maar niet te weten dat zij om een toetsing aan de Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet of de Europese Richtlijnen kunnen vragen. Meestal omdat zij niet goed thuis zijn in die regels. Daardoor kunnen actuele natuurwaarden onnodig verloren gaan. Het is om onder meer de volgende redenen belangrijk dat ook vogelaars, boswachters en andere 'buitenmensen' geïnformeerd zijn over de mogelijkheden en beperkingen van de regelgeving:

- * aannemers, projectontwikkelaars en wethouders kunnen vooraf op de hoogte gesteld worden, en worden niet langer onverwacht met 'enge beestjes' geconfronteerd;
- * kansen voor bescherming van specifieke soorten worden beter benut;
- * natuurbeschermers zijn beter opgewassen tegen slecht geïnformeerde of zelfs ondeskundige gemeentebesturen;
- * bewoners kunnen op goede gronden worden bijgestaan in, of juist worden afgehouden van een procedure op basis van deze regels.

Een klein beestje (rugstreepad) dat in staat bleek om bulldozers tot stilstand te brengen (foto: Ingo Arndt/Foto Natura).

Stappenplan

Stel nu dat een gemeentebestuur van plan is om in een niet onaardig stukje bos of duin een hotel te laten bouwen. Wat zou je met al die regelgeving kunnen doen? Een mogelijk stappenplan:

1. Lig de locatie in een beschermd natuurmonument en/of SBZ?
In dat geval kan de initiatiefnemer erop gewezen worden dat bij het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) een ontheffingsverzoek ingediend moet worden op basis van de Europese en nationale wetgeving.
2. Is bekend of en zo ja welke beschermde soorten op de locatie voorkomen? Met het inwerkingtreden van de Flora- en Faunawet zal dat vrijwel altijd het geval zijn. Stuur gemeentebestuur en projectontwikkelaar een soortenlijst en meld voor welke soorten het wettelijk afwegingskader van toepassing is. Stuur een afschrift naar de vergunningverlenende instanties op dit punt: de provincie en LNV.
3. Is niet bekend welke soorten er voorkomen? Dring aan op een grondige inventarisatie door of in opdracht van de initiatiefnemer.
4. Inventariseer de locatie als het even kan voor de zekerheid zelf ook! Bij onderzoek door of voor een projectontwikkelaar wil men nog wel eens wat over het hoofd zien. Waarnemingen van bewoners of vogelaars worden gelukkig serieus genomen.
5. Controleer of de verworven ecologische informatie over locatie en soorten naar behoren in de afweging rond het bouw- en bestemmingsplan wordt meegenomen. Zijn de plannen op dit punt volledig en zorgvuldig opgesteld?
6. Volg de procedure nauwgezet en gebruik de inspraak en eventuele bezwarenprocedure om zonodig voorstellen voor aanpassing te doen.

Op slot

Door deze regels gaat Nederland natuurlijk helemaal niet 'op slot' zoals hier en daar wel is geroepen. Een zorgvuldige voorbereiding maakt het niet alleen mogelijk om projecten doorgang te laten vinden, ook de natuur zou er uiteindelijk wel eens baat bij kunnen hebben.

Natuurwaarden gaan immers dankzij de Vogel- en Habitatrichtlijn, net als bouw- en milieunormen, gewoon deel uit maken van de normale toetsings-procedure rond een bouwplan. En dat werd onderhand ook wel eens tijd...

JOHN VAN VLIET IS MEDEWERKER BELEID EN ECOLOGIE BIJ DE STICHTING DUINBEHOUD